

INTERJÚ | A digitalizáció meghatározta az egész járványkezelést, új szektorokat is elért

Magyarország egyetlen útja a gazdagodás felé az iparosodás

Ha a nyugati nagyvállalatok
visszatelepítenek termelési
folyamatokat Ázsiából,
Közép-Európa abban érdekelt,
hogy egy részüket ide hozzák

FOTÓ: V6 – MORICZ-SZABIAN SIMON

A fejlett országok azért válhattak poszt-indusztriális gazdaságokká, mert korábban erős iparuk volt, amelynek egy részével most is rendelkeznek. Magyarországnak ezen a fejlődésen át kell esnie –

mondta a Világ gazdaságnak Cséfalvay Zoltán, a Mathias Corvinus Collegium Technológiai Jövőök Műhelyének vezetője. A gazdaságstratégiáért felelős korábbi államtitkár úgy látja, a járványban kiderült, hogy a glo-

bális termelési láncok sérülékenyek. A válság után bizonyára sokan felteszik a kérdést: szükség van-e ennyire összetett érték-láncokra, esetleg regionálisan lokalizálják-e a gyártást. | **JÁRDI ROLAND**

INTERJÚ | A digitalizáció nagyon erős szerepet játszott a pandémia kezelésében

A fejlődéshez szükség van az iparosodásra

JÁRDI ROLAND | A járvány után egyre több vállalat dönthet úgy, hogy a kilencvenes években, a globalizáció nagy hullámában Délkelet-Ázsiába telepített termelést visszahozza az anyaországba vagy annak közelébe. Magyarország is ebben érdekelt – mondta a Világ-gazdaságnak Cséfalvay Zoltán, a Mathias Corvinus Collegium (MCC) Technológiai Jövők Műhelyének vezetője, egykori államtitkár.

A kormány közel tíz éve hirdette meg az újraiparosítást, mi volt ennek a motivációja?

■ Azok az országok, amelyeket fejlett országoknak nevezünk, nagyon erősen iparosodottak voltak korábban. Ennek ellenére ma már ezekben az országokban a foglalkoztatottak 75-80 százaléka a szolgáltató szektorban dolgozik, az iparban pedig mindössze 15 százalékuk. A fejlődésükben ugyanakkor volt egy korszak, amikor az ipar erős és meghatározó volt a gazdaságukban, és ez az erős iparosodottság megalapozta a mostani gazdagságukat. Ezen nekünk is át kell menni, ez egy olyan lépcsőfok, amely nem kerülhető ki. Ha Magyarország el akar jutni a gazdag országok közé – márpedig el szeretne jutni egyszer –, és egyfeljebb ugrana a közepes jövedelmű országok felső csoportjából, akkor át kell ezen a fejlődésen mennie.

Az ellenzők mégis a szolgáltató szektor szerepét emelik ki.

■ A szolgáltató szektornak nagyobb lehet a hozzáadott értéke, viszont a termelékenység növelésére már nincs olyan lehetőség, mint az iparnak. Nézzük meg az Ubert, amely szinte csak egy szoftver, mégis 100 milliárd dollár ér, miközben a magyar GDP értéke 165 milliárd dollár. Ugyanakkor a fejlett ipari országok azért válhattak poszt-indusztriális országokká, mert volt korábban egy erős iparuk, amelynek egy részével egyébként most is rendelkeznek. Franciaországban a foglalkoztatottak háromnegyede a szolgáltató szektorban dolgozik, az iparban pedig kevesebben, mint Magyarországon, mégis van néhány erős, hihetetlenül fejlett iparáguk. Az igazi töréspont ugyanis ma nem ott van, mint Magyarországon sokan gondolják, vagyis nem ipar vagy szolgáltatás, hanem sokkal inkább az immateriális és a materiális javakba való befektetés között. A fejlett országokban egyértelműen az előbbi fölénye a meghatározó.

Éz magyarozza, hogy rosszabb a termelékenységünk?

Cséfalvay Zoltán: a fejlett országokban a foglalkoztatottak mindössze 15 százaléka dolgozik az iparban

FOTÓ: V6 – MORICZ-SZÉKÉNY-SIMON

■ Részben igen. A kelet-közép-európai országokban továbbra is a legtöbb befektetés a materiális javakba érkezik, ugyanez Skandináviában, Svédországban és Dániában vagy az Egyesült Királyságban és Franciaországban éppen fordítva van. A probléma, hogy azok az országok vannak előrébb az innovációs rangsorokban, és azokban az országokban nagyobb a termelékenység, amelyek esetében nagyobb az immateriális javakba történő beruházás. Magyar részről hozzá kell tenni, hogy az ipar továbbra is duális, van egy nagyon termelékeny, modern, fejlett technológiát alkalmazó gyártás, és vannak a hazai kis és közepes vállalatok, amelyek még nem minden esetben jutottak el odáig, hogy olyan eszközökkel dolgozzanak, amelyek jelentős termelékenységet biztosítanak a számukra.

Az ipar nagy kihívása, a digitalizáció és az ipar 4.0 hogyan érinti a térségünket?

■ Ma már az ipar és a digitalizáció összeolvadása az igazi kulcskérdés, ami létezőkérdésbe hozta Európát, főleg Németországot. Angela Merkel kancellár a 2014-es hannoveri vásáron beszélt először az ipar 4.0-ról. Tulajdonképpen az egész mögött az az elgondolás húzódik, hogy Németország ne kerüljön versenyhátrányba, mivel féltő volt, hogy az újraiparosítást az amerikai digitális cégek határozzák meg. Nem véletlenül indult el ez a folyamat a kelet-közép-európai országokban is, ahol nagyon erős a német ipari jelenlét. Am bonyolult folyamatról beszélünk: az egy dolog, hogy ezeket az eszközöket megvezzik és beillesztik a termelési folyamatokba, de ehhez át is kell alakítani a teljes gyártási rendszert. Egyszerűbb kiírni egy pályázatot gépvásárlására, mint átalakítani egy vállalat teljes termelését ipar 4.0-s technológiák alkalmazásával, amihez a gépek, munkafolyamatok, rendszerek és az

azokhoz való támogatás megszervezése is szükséges.

A koronavírus-járvány számos jelenséget felerősített. Elindult a gazdaság szerkezetátalakulása?

■ Az élet hamarosan beindul, amit az elhalasztott kereslet megjelenése is segíthet, de a fő kérdés az, hogy milyen lesz a Covid-19 utáni gazdaság. Azt látjuk, hogy a munkaszervezés és az üzleti modellek részben átalakulnak, hiszen a digitalizáció nagyon erős szerepet játszott a járvány kezelésében: olyan szektorokban is megjelent, ahol korábban nem volt jellemző. Az oktatás és az egészségügy is ilyen. Másrészről az is kiderült, hogy a globális termelési láncok helyenként sérülékenyek. Ezek után pedig sokan felteszik a kérdést: szükség van-e ennyire összetett értékláncokra, és regionálisan esetleg lokalizálják-e a gyártást?

Vannak már erre utaló jelek?

■ Azt még nem tudjuk, hogy a válság során ezek a vállalatok elérték-e azt a küszöböt, amelynél azt mondják, hogy az ellegállo képesség fontosabb, mint az elérhető költséglőny. Ráadásul a digitális technológiák lehetővé teszik a termelési láncok lerövidítését is. Ha ez a kettő összekapcsolódik, akkor annak következményeként azok a termelési folyamatok, amelyek a kilencvenes években, a globalizáció nagy hullámában kitelepültek Délkelet-Ázsiába, visszatérhetnek az anyaországokba. Magyarország és Kelet-Közép-Európa pedig abban érdekelt, hogy amikor ezek a nyugati nagyvállalatok visszatélepitik a termelésüket, akkor annak egy részét ide hozzák. Emellett az államok is levonhatják a következtetéseket. Nem hiszem, hogy az európai országok még egyszer bele akarnak esni abba a hibába, hogy sorban állnak a maskokért és a lélegeztetőgépekért, pedig egyik sem hightech termék.

Mi a küldetése, célja a Technológiai Jövők Műhelyének?

■ A negyedik ipari forradalom radikálisan átforgalmazza a gazdaságot és a társadalmat. Itt, a MCC-ben olyan komplex képzést kínálunk, amelybe beletartozik ennek a változásnak minden vetülete, az üzleti, a technológiai, a geopolitikai vagy éppenséggel a foglalkoztatottsági hatása, úgy is mondhatnánk, hogy az új technológiák gazdaságtanát építjük fel. Ilyen összetett oktatási kínálat jelenleg nincs Magyarországon. Úgy vélem, hogy akik ide járnak, olyan kapacitást kapnak, amellyel el tudnak majd igazodni az új technológiák miatt hihetetlenül gyorsan változó világban. Ezt pedig már a fiatalok is érzik: felvételi számaink azt mutatják, hogy jóval többen jelentkeztek az MCC képzésére idén, mint az előző években.